

DE RE ENTOMOLOGICA

per

FRANCESC ESPAÑOL

Contribució al coneixement dels Buprestidae catalans

Gènere **Julodis** Eschsch (1829)

El formen una bona sèrie d'espècies de grans dimensions amb reflexos metàl·lics, proveïdes d'una fina pubescència que els dona un aspecte sedós i recordant per llur forma les precioses *Sternocera* de les faunes etiòpica i oriental. Hom troba els adults sobre les plantes baixes, especialment gramínies, i volant a vegades en quantitat al capvespre. Habiten bona part del continent africà, les regions circum-mediterrànies i l'Àsia meridional fins a l'Indostan.

Diferents autors, fundant-se en la gran variabilitat que presenten, s'han prodigat en la sistemàtica d'aquest grup, establint una munió de formes difícilment separables; fet que ha complicat extraordinàriament llur estudi. És precisament el *J. onopordi* F., (únic que es troba a Catalunya) el que més ha sofert en aquest sentit, car s'ha arribat a l'extrem que OBENBERGER, en el *Coleopterorum Catalogus*, accepta 45 formes diferents. Per sortir de dubtes hem enviat alguns exemplars catalans al competent entomòleg francès Mr. THÉRY, que els han classificat com a forma tipus.

Avui podem ampliar un xic la dispersió del *J. onopordi* a Catalunya, afegint a la cita «Tarragona» de Cuni, ja de temps coneguda, les següents troballes: Maials (Juncadella), Almatret (Vilarrúbia); «Lleida». Barcelona (Bofill), Tarragona (Bofill), Marçà (Muller i Español), Flix (Haas); «Tarragona».

Gènere **Chalcophora** Sol. (1833)

Com el gènere anterior, és format per espècies de grans dimensions i de colors generalment metàl·lics. Els seus teguments durs i més o menys escultrats ofereixen un bell aspecte. És diürn i de vol

ràpid, i viu sobre els pins i arbres fruiters, sota l'escorça dels quals llurs larves construeixen galeries. És propi de l'Amèrica septentrional i central, Europa, Nord d'Àfrica, Àsia mediterrània, Xina i Japó, i comprèn un total de 21 espècies, la meitat de les quals, segons THÉRY, han de passar a la sinonímia.

A Catalunya és representat per una sola espècie, la *C. mariana* Lap., molt abundant arreu, sobretot en els boscos de pi blanc, a expenses dels quals es desenrotlla. Ultra la forma corrent, que alguns autors consideren com a varietat *florentina* Kiesw., s'ha recollit a Catalunya una altra forma idèntica, a la que OBENBERGER descriu d'Itàlia amb el nom de *Fiorii*.

Finalment donarem les cites catalanes que fins avui han arribat al nostre coneixement: Guillerics (Vilarrúbia), Balenyà (Candel), Teià (Bofill), Calella (Cuní), Terrassa (Muller), Montgat (Codina), Barcelona (P. Marcet), Castelldefels (Bofill, Codina i Villalta); «Barcelona». La Renclusa (Faura), Lleida (P. Marcet); «Lleida». Valls (Español), Flix (Haas), Ports Tortosa (Novelles); «Tarragona».

Gènere **Perotis** Spin. (1837)

Aquest gènere, format per 10 espècies repartides entre les regions circummediterrànies, Turquestan i Pèrsia, es troba representat a la Península ibèrica i Nord d'Àfrica per una sola espècie: el *P. unicolor* Ol.

MARSEUL, KERREMANS i OBENBERGER coincideixen a assenyalar la seva existència a l'Espanya meridional. LAFUENTE, en el seu catàleg, l'esmenta de Càdiç (Laguna, López, Cepero), de Ciudad Real (Lafuente), de Madrid (Sanz) i de Catalunya (Bofill). Aquesta cita es refereix, segurament, a un exemplar recollit pel senyor BOFILL i PITXOT a Castelldefels (Barcelona) i que es guarda al Museu de Ciències Naturals de la nostra ciutat juntament amb un altre exemplar català capturat a Gavà (Barcelona) per l'il·lustre malacòleg BOFILL I POCH i que porta una etiqueta escrita per aquest senyor que diu textualment: «Perotis tharsata descubierta al pie del Castillo de San Miguel de Aramprunyá (Gavá) por el donador D. A. Bofill». Un tercer exemplar d'aquesta interessant espècie, que es guarda al «Senckenbergischen Museum de Frankfurt am Mein», fou recollit pel Dr. HAAS durant el seu sojorn a Flix (Tarragona).

Pel que respecta a la seva biologia, cal dir que viu sobre diferents plantes: *Thymelea*, *Juniperus*, *Passerina* i *Quercus*.

Gènere **Capnodis** Eschsch (1829)

Marseul, en la seva monografia dels buprèstids, en parlar d'aquest gènere, diu, entre altres coses, que la forma i escultura del seu pronot, el seu cos rabassut acabat en cua sinuosa i el seu color fosc li donen una fàcies particular que el fa reconèixer fàcilment. És també notable la gran duresa dels seus teguments. Són insectes de gran talla, propis de l'Europa temperada, Nord d'Àfrica i Àsia occidental. Aquest gènere és representat a Catalunya per dues espècies:

C. tenebrionis L. — Abunda en els cultius d'ametller, albercoker i presseguer, dintre la fusta dels quals viu la seva larva. També es troba mantes vegades en els aranyoners.

Lafuente, en el seu catàleg, l'esmenta de tota la Península, sense precisar localitats. A Catalunya, llevat d'algunes contrades septentrionals, (Plana de Vic, Cerdanya, Vall d'Aran, etc.), es troba en relativa abundància, com ho demostra la següent llista de localitats: la Cellera (Gros), Girona (Gelabert); «Girona». Artesa de Segre (Maluquer), Rocallaura (Mas), Maials (Juncadella); «Lleida». Guilleries (Vilarrubia), Farell (Codina), Granollers (Muller), Montgat (Codina), Sant Cugat del Vallès (Bofill), les Planes (Muller), Horta (Martorell), Vallvidrera (Bofill), Pedralbes (Codina), Sant Vicenç dels Horts (Masclans), Gavà (Muller); «Barcelona». Prades, Sarra, la Riba, Nulles, Valls, Alcover, Marçà (Espanol), Flix (Haas); «Tarragona».

C. tenebricosa Ol. — La seva biologia és netament diferent de l'espècie anterior, car sembla que viu en les arrels del *Rumex*. Al Marroc, on abunda, l'hem trobat sempre sota les pedres.

LAFUENTE, en el seu catàleg, diu que, segons CUNÍ, es troba per tot Catalunya; però aquesta cita demana confirmació, car ignorem que cap més entomòleg l'hagi trobat a casa nostra. En la col·lecció Martorell, guardada en el Museu de Ciències Naturals de la nostra ciutat, hi ha alguns exemplars d'aquesta espècie amb localitat catalana dubtosa, procedents, segurament, de les caceres de CUNÍ.

Museu de Ciències Naturals